TAMPERE

LIIKKUMIS-OHJELMA 2026–2030

Sisällys

Miksi tarvitsemme liikkumisohjelman? 3
- Liikkumattomuus haasteena 3
- Liikkumisohjelma edistää liikunnallista elämäntapaa 5
- Liikkumisohjelman viitekehys 7

Liikkumisohjelman valmistelu 8
- Ohjelmatyössä tarkastellut yhteiskunnalliset ja liikuntakulttuurin muutosvirrat 9
- Liikkumisen edistäminen näkyy vahvasti kaupungin strategiassa 10

Liikkumisen edistäminen Tampereella 11
- Nykytilan vahvuudet 11
- Tunnistetut kehittämistarpeet 12

Kehittämisen teemat
- Lasten ja nuorten palvelut 14
- Työikäisten ja ikääntyneiden palvelut 15
- Liikkumisympäristöt ja liikuntatilat 16
- Liikkumisen edistämisen johtaminen, verkostoyhteistyö ja viestintä 17

Liikkumistyöryhmän kokoonpano 2026 18

ISBN 978-952-371-130-3 (verkkojulkaisu)

Miksi tarvitsemme liikkumisohjelman?

Liikkumattomuus haasteena

Liikkumattomuus on suuri yhteiskunnallinen haaste, sillä vain alle kolmasosa suomalaisista liikkuu terveytensä kannalta riittävästi. Liikkumattomuus heikentää yksilön terveyttä, lisää sairauksia ja kuormittaa mielenterveyttä. Samalla se heikentää työkykyä ja tuottavuutta sekä kasvattaa kustannuksia. Liikkumisen edistäminen on yksi vaikuttavimmista keinoista vahvistaa hyvinvointia, tukea arjen jaksamista ja pidentää työuria sekä keventää koko yhteiskunnan taloudellista kuormitusta.

Tampereen ensimmäisen liikkumisohjelman tavoitteena on edistää kuntalaisten liikunnallista elämäntapaa ja fyysistä toimintakykyä.

Liikkumisohjelma edistää liikunnallista elämäntapaa

- Ohjelma luo suuntaviivoja kaupungin eri palvelualueiden lähivuosien toimenpiteille, joilla lisätään eri-ikäisten kaupunkilaisten liikkumista. Lähtökohtana on, että liikkumisen edistäminen on koko kaupunkiorganisaation yhteinen tehtävä.
- Ohjelmassa tarkastellaan liikkumisen edistämiseen kytkeytyviä kaupungin palveluja ja tukitoimintoja sekä tunnistetaan omatoimisen liikkumisen kannalta keskeisiä liikkumisympäristöjen kehittämistarpeita. Varsinainen urheilu- ja liikuntapaikkarakentaminen on käsitelty erikseen palveluverkon strategisessa suunnittelutyössä ja Tampereen palveluverkkosuunnitelma 2026–2040 on hyväksytty keväällä 2026.

Liikkumisohjelma edistää liikunnallista elämäntapaa

- Liikkumisohjelma on laadittu vuosille 2026–2030 ja on tarkoitettu palveluryhmille ohjaavaksi joustavaksi työkaluksi, ei muuttumattomaksi toimenpideluetteloksi. Ohjelma kokoaa yhteen jo käynnissä olevia toimenpiteitä ja suuntaa tulevaa kehittämistyötä tunnistamalla keskeiset painopisteet. Ohjelma on hyväksytty palveluryhmien johtoryhmissä, ja se viedään lautakunnille tiedoksi.

- Vuoden 2027 aikana luodaan “liikkumisvahti”, josta voi seurata ajantasaisesti liikkumisen edistämiseksi tehtyjä tavoitteiden ja toimenpiteiden mukaisia konkreettisia tekoja. Tavoitteiden toteutumista seurataan vuosittain poikkihallinnollisessa liikkumistyöryhmässä.

Liikkumis-ohjelman viitekehys

Liikkumisohjelma painottuu liikkumisen, fyysisen aktiivisuuden sekä liikunnan ja urheilun harrastamisen edistämiseen. Ohjelman ulkopuolelle on rajattu ammatti- ja kilpaurheilun edistäminen sekä lajikohtaisten liikuntapaikkojen kehittäminen. Tavoitteena on vahvistaa liikkumista osana jokapäiväistä elämää ja luoda edellytyksiä aktiiviselle elämäntavalle kaikille tamperelaisille.

LIIKKUMISEN / FYYSISEN AKTIIVISUUDEN EDISTÄMINEN

Liikkumisohjelman periaatteet

- Riittävä fyysinen aktiivisuus terveyden ja hyvinvoinnin perustana
- Liikkumista tukeva elinympäristö
- Yhdenvertaiset ja saavutettavat liikkumismahdollisuudet
- Aktiivisten kulkutapojen edistäminen arjessa

Erityispiirteitä

- Perustuu kuntalaisten omatoimisuuteen
- Edellyttää liikkumista tukevia arkiympäristöjä ja olosuhteita
- Vaatii poikkihallinnollista yhteistyötä
- Kohdistuu kaikkiin kuntalaisiin
- Korostaa matalan kynnyksen mahdollisuuksia arjessa ja palveluissa

Liikkumista edistävän kulttuurin vahvistaminen

- Suomi liikkeelle -ohjelma
- Liikkuvat-ohjelmat
- Liikkumaan kannustava viestintä
- Perusopetuslain kirjaus liikunnallisen elämäntavan edistämisestä
- Valtakunnalliset linjaukset liikkumisen edistämisestä oppilaitoksissa

Liikkumis-ympäristöt

- Kävely- ja pyörätiet
- Pihat, puistot ja lähiliikunta-paikat
- Luonto

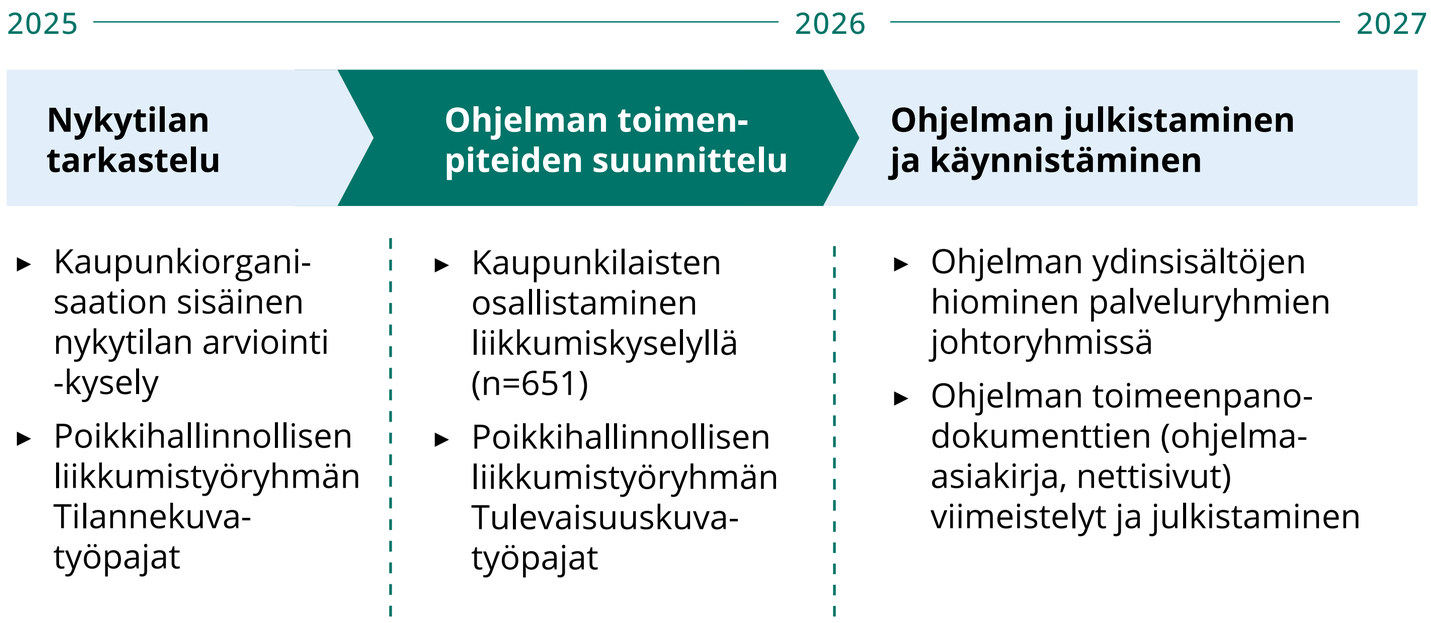
Ohjatun liikunnan palvelut

- Liikunnanopetus
- Liikunnanohjaus
- Liikuntaneuvonta
- Liikunnalliset harrastusryhmät
- Liikuntatapahtumat
- Seuratuet & avustukset

Liikkumisohjelman valmistelu

Ohjelman valmistelu käynnistettiin keväällä 2025, ja valmistelutyöstä on vastannut vuonna 2024 perustettu poikkihallinnollinen liikkumistyöryhmä. Liikkumistyöryhmän jäsenet edustavat eri organisaatioita ja varmistavat omalla asiantuntijaroolillaan kaupunkitasoisen liikkumisen edistämistyön etenemisen.

Asiantuntijatukea on tarjonnut North Sport Consulting. Osana ohjelman laatimista toteutettiin syksyllä 2025 liikkumiskysely, johon vastasi yli 650 kaupunkilaista. Ohjelman laatimis-prosessi on kuvattu tiivisti ohessa.

Ohjelmatyössä tarkastellut yhteiskunnalliset ja liikuntakulttuurin muutosvirrat

MEGATRENDIT
(SITRA 2026)

- Suuntana pitkäikäisten yhteiskunta
- Maailmanjärjestyksen murros mittaa demokratian voiman
- Ympäristökriisi pakottaa sopeutumaan ja uudistumaan
- Tekoäly mullistaa yhteiskunnan perustaa

- Terveyskäyttäytymisen polarisaatio
- Elintapasairaudet
- Ikääntyminen ja syntyvyyden lasku
- Kaupungistuminen ja sisäinen muuttoliike
- Yksilöllistyminen ja uusyhteisöllisyys
- Vastuullisuus- ja turvallisuusvaateet

LIIKUNTAKULTTUURIN MUUTOSVIRTOJA

- Arkiliikunta vähentynyt
- Liikunta trendikästä
- Kilpailu vapaa-ajasta koventunut
- Luonnossa liikkumisen lisääntyminen
- Liikuntalajien ja -muotojen kirjo kasvanut
- Lasten liikunnalliset perustaidot heikentyneet ja yksipuolistuneet
- Liikunta-aktiivisuus polarisoitunut
- Seuratoiminta monimuotoistunut ja ammattimaistunut
- Liikunta-alalla osaamis-vaatimukset kasvaneet
- Huippu- ja kilpaurheilu tullut osaksi kaupunkien elinvoimapolitiikkaa
- Julkisen liikuntainfran kasvava korjausvelka
- Yhdenvertaisuuden ja kestävän kehityksen vaatimukset lisääntyneet
- Seuratoiminnassa vapaaehtoistoimijoiden mukaan saaminen vaikeutunut
- Yritysmuotoinen liikuntatoiminta lisääntynyt palveluissa ja olosuhdetarjonnassa
- Ikääntyneiden rooli liikuntapalveluiden asiakkaina kasvussa
- Ylikunnallinen yhteistyö ja monitoimijaiset hybridi-hankkeet yleistyneet
- Laatuvaatimukset ja harrastamiskustannukset kasvaneet

- Ilmastonmuutos ja luontokato
- Nuorten uudet toimintatavat
- Hyvinvointialueuudistus
- Kiristyvä julkinen talous
- Markkinamekanismi ja palvelullistuminen
- Digitalisaatio
  Tekoäly
  Sosiaalinen media
- Monikulttuuristuminen

Liikkumisen edistäminen näkyy vahvasti kaupungin strategiassa

Kaupunkistrategia, pormestari-ohjelma ja **hyvinvointisuunnitelma** linjaavat liikkumisohjelman keskeisen tavoitteen: liikkumisen lisäämisen kaikissa ikäryhmissä. Painopisteinä ovat lasten ja nuorten monipuolinen liikkuminen, työikäisten arkiaktiivisuuden vahvistaminen sekä ikääntyneiden toimintakyvyn ylläpitäminen ja parantaminen.

Kaupunkistrategia →

Pormestariohjelma →

Hyvinvointisuunnitelma →

Yhteisöllisyys, osallisuus ja yhdenvertaisuus ovat ohjaavien asiakirjojen keskeisiä läpileikkaavia teemoja, jotka näkyvät myös liikkumisohjelmassa. Lisäksi useista erilaisista kaupungin ohjelmista ja suunnitelmista kytkeytyy tähän ohjelmaan liikkumisen edistämisen teemoja ja tavoitteita.

Kaikkien Tampere -kehitysohjelma →

Hiilineutraali Tampere 2030 -tiekartta →

Tampereen palveluverkko-suunnitelma 2026–2040 →

Kestävän kaupunkiliikkumisen suunnitelma (SUMP) →

Retkeilyn palveluohjelma 2026–2035 →

Pyöräliikenteen kehittämisohjelma 2030 →

Kaupungiosakehittämisen ohjelma →

Kävelyn ja kaupunkielämän ohjelma 2030 →

Vuoden 2026 aikana päivittyvä **Viheralueohjelma**

Liikkumisen edistäminen Tampereella

Nykytilan vahvuudet

Tampereella liikkumisen edistämiselle on vahva perusta. Kaupungissa on monipuolinen liikunnallisten palvelujen kokonaisuus, jota täydentävät aktiivinen seuratoiminta ja yksityiset palveluntarjoajat. Liikkumisympäristöt ovat pääosin laadukkaita ja kattavia: lähiliikuntamahdollisuuksia on runsaasti, luonto on helposti saavutettavissa ja kävelyn sekä pyöräilyn olosuhteet ovat hyvät.

Kaupungin eri toiminnoissa tunnistetaan liikkumisen merkitys ja osaamista sekä motivaatiota sen edistämiseen löytyy. Poikkihallinnolliselle liikkumisen edistämistyölle on luotu toimivat rakenteet sekä matalahierarkinen ja konkretialähtöisesti toimiva työryhmä. Liikkumisen lisäämiseksi toteutetaan toistuvasti hankkeita ja kokeiluja, joilla pyritään madaltamaan osallistumisen kynnystä. Yhteistyötä tehdään myös laajasti erilaisten yhdistysten, seurojen ja muiden sidosryhmien kanssa.

Tunnistetut kehittämistarpeet

Samanaikaisesti on tunnistettu kehittämistarpeita. Matalan kynnyksen toimintaa tulee entisestään vahvistaa ja eri kohderyhmille suunnattua viestintää lisätä. Liikkumisen esteiden tunnistamista ja purkamista sekä arki- ja hyötyliikkumisen edistämistä on edelleen kehitettävä. Myös henkilöstöliikunnan ja työmatkaliikkumisen tukeminen vaatii vahvistamista. Liikkumisympäristöissä on kehitettävää muun muassa alueellisessa saatavuudessa sekä tarpeessa lisätä luonnonmukaisuutta erityisesti lasten kasvuympäristöissä.

Liikkumisen edistämistyö on ollut paljolti hankerahoituksen varassa, mikä on hajauttanut toimintaa ja vaikeuttaa kokonaiskuvan muodostamista. Kehittämistarpeita on tunnistettu lisäksi olemassa olevan tiedon hyödyntämisessä, liikkumisen edistämisen viestinnän kokonaisuuden rakentamisessa sekä yhteistyön syventämisessä hyvinvointialueen kanssa ja eri toimijoiden roolien selkeyttämisessä.

Kehittämistarpeet on jaoteltu tässä ohjelmassa neljään eri teemaan, jotka ovat

- Lasten ja nuorten palvelut
- Työikäisten ja ikääntyneiden palvelut
- Liikkumisympäristöt ja liikuntatilat
- Liikkumisen edistämisen johtaminen, verkostoyhteistyö ja viestintä.

Teemoille on asetettu tavoitteet, päätoimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi sekä mittarit, joilla toimenpiteiden ja tavoitteiden toteutumista seurataan. Jokaiselle tavoitteelle on myös nimetty päätoimijat, joiden vastuulla tavoitteen saavuttaminen on. Toimenpiteiden toteutusaikataulua ei ole erikseen määritelty, sillä suuri osa toimenpiteistä on luonteeltaan jatkuvia, pitkäjänteistä työtä ja seurantaa vaativia.

Liikkumisohjelman sivustolta **tampere.fi/liikkumisohjelma** pääsee vuoden 2027 aikana seuraamaan tehtyjä tekoja ”liikkumisvahdista”.

Lasten ja nuorten palvelut

TAVOITE	PÄÄTOIMENPITEET	MITTARI	TOIMIJAT
Edistetään lasten ja nuorten omatoimista liikkumista heidän keskeisissä arjen toimintaympäristöissä	▸ Vahvistetaan varhaiskasvatuksessa, kouluissa ja oppilaitoksissa tapahtuvaa lasten ja nuorten liikkumisen edistämistyötä edelleen kehittäen kaupungin omia toimintamalleja sekä hyödyntäen valtakunnallisia Liikkuvat-ohjelmia ja niiden tarjoamia tukitoimintoja ja työkaluja. Ohjelmakauden painopisteitä ovat: • Päivittäisten liikkumishetkien varmistaminen jokaisen lapsen ja nuoren päiväkoti-, koulu- ja opiskelupäivään esimerkiksi välituntiliikuntaa edistämällä ja erityisesti vähän liikkuvien kohderyhmät huomioiden. • Luonnon ja luonnonelementtien entistä vahvempi hyödyntäminen liikkumisen lisäämisessä. • Liiallisten liikkumista estävien sääntöjen ja kieltojen purkaminen. • Fyysisesti aktiivisten kulkutapamuotojen edistäminen päiväkoti-, koulu- ja opiskelumatkoilla. ▸ Kokonaiskoordinaation vahvistaminen varhaiskasvatukseen, kouluun ja oppilaitoksiin liittyvässä liikkumisen edistämistyössä sekä eri toimenpidekokonaisuuksien kohdentumisen parantaminen. ▸ Edelleen kehitetään lasten ja nuorten liikuntaneuvonnan palveluita osana heidän arjen toimintaympäristöihin liittyviä toimenpidekokonaisuuksia. Huomioita kehittämisessä erityisesti toimintamallin toiminnallisuuden lisäämiseen sekä hyvinvointialueyhteistyön vahvistamiseen. ▸ Vahvistetaan kaikkien kasvatus- ja koulutusalan aikuisten roolia liikunnallisen elämäntavan edistäjinä.	▸ Liikkuva koulu nykytilan arviointi: • Välitunneilla mennään pääsääntöisesti ulos • Jokaiseen koulupäivään sisältyy vähintään 30 min yhtenäinen liikkumisvälitunti • Koulun piha-aluetta ja lähiympäristöä hyödynnetään opetuksen tukena ▸ Liikkuva varhaiskasvatus nykytilan arviointi: • Lasten kanssa ulkoillaan kaksi kertaa päivässä • Jokaiseen viikkoon sisältyy ohjattua liikuntaa sisällä ja ulkona • Lähiympäristöä ja luontoa hyödynnetään päivittäisessä liikkumisessa ▸ Ajatuksia koulutusta -kysely: • Yleisin tapa saapua kouluun ▸ Toisen asteen huoltajakysely: • Kuinka huollettavasi ensisijaisesti kulkee koulumatkat? ▸ Tehtyjen nykytilan arviointien määrä ▸ Hyviö: Miten ohjauduit / mistä sait kimmokkeen hakeutua liikuntaneuvontaan	Päätoimijat: • Varhaiskasvatus ja esiopetus • Perusopetus • Lukiokoulutus • Tredu • Kulttuuri • Liikunta ja nuoriso Kumppaneita mm. • Hämeen Liikunta ja Urheilu ry • Pirkanmaan hyvinvointialue • Varalan Urheiluopisto
Tarjotaan monipuolista ja laadukasta matalan kynnyksen ohjattua liikuntatoimintaa lapsille ja nuorille	▸ Vahvistetaan kaupungin nykyisiä matalan kynnyksen liikkumiseen luotuja toimintamalleja, kuten Lupa liikkua Lupa harrastaa, Nuorten treenit, Liikunnallinen nuorisotyö sekä Perheliikunta. ▸ Vahvistetaan luontoliikkumisen ja pyöräilytaitojen oppimisen edellytyksiä. ▸ Parannetaan uimaopetuksen tarjontaa ja saavutettavuutta. ▸ Toteutetaan ja kehitetään innostavia lasten ja nuorten liikkumista edistäviä tapahtumia.	▸ Kouluterveyskysely: • Liikuntaa vapaa-ajalla ohjatusti vähintään viikoittain harrastavien määrä • Harrastuspaikkojen sijainnin liian kaukaiseksi kokevien määrä ▸ Uinninopetuskurssien määrä	Päätoimijat: • Varhaiskasvatus ja esiopetus • Perusopetus • Lukiokoulutus • Tredu • Liikunta ja nuoriso Kumppaneina mm. • Seurat ja yhdistykset • Yritykset • Pirkanmaan hyvinvointialue
Vahvistetaan matalan kynnyksen liikunnan saavutettavuutta	▸ Kiinnitetään huomiota kaikkein heikoimmassa asemassa olevien lapsiperheiden ja nuorten mahdollisuuksiin osallistua palveluihin. ▸ Ylläpidetään ja kehitetään taloudellisia kannusteita paikallistoimijoille lasten ja nuorten matalan kynnyksen liikuntatoiminnan kehittämiseen ja tuottamiseen	▸ Liikkuva koulu nykytilan arviointi: • Koululla on kohdennettu toimenpiteitä vähän liikkuvien oppilaiden liikkumisen edistämiseen. ▸ Liikkuva varhaiskasvatus nykytilan arviointi: • Varhaiskasvatuksessa on kohdennettu toimenpiteitä vähän liikkuvien lasten liikkumisen edistämiseen.	Päätoimijat: • Varhaiskasvatus ja esiopetus • Perusopetus • Liikunta ja nuoriso • Poikkihallinnollinen liikkumistyöryhmä

Työikäisten ja ikääntyneiden palvelut

TAVOITE	PÄÄTOIMENPITEET	MITTARI	TOIMIJAT
Tarjotaan aikuisväestölle kysyntään pohjautuvaa laadukasta matalan kynnyksen ohjattua liikuntaa	▸ Ylläpidetään nykyisiä suosittuja ohjatun liikunnan palveluita ja lisätään kysyntäpohjaisesti erityisesti työikäisille suunnattua tarjontaa. ▸ Kehitetään ja kokeillaan aikuisväestölle suunnattua kurssimaista toimintaa, jolla tuetaan aikuisväestön omatoimisen liikkumisen lisäämistä. ▸ Jatketaan ja vahvistetaan vertaisohjaaja –toimintamallia osana aikuisväestölle suunnattuja ohjatun liikunnan palveluita.	▸ Hyvinvointikysely: Liikkuu kävellen tai pyörällä yli 2 km mittaiset päivittäiset matkat. ▸ Työväenopiston liikuntakurssien täyttöaste.	Päätoimijat: • Liikunta ja nuoriso • Kulttuuri • Poikkihallinnollinen liikkumistyöryhmä Kumppaneina mm. • Seurat ja yhdistykset • Yritykset
Edistetään aikuisväestön liikkumista ja liikunnan harrastamista	▸ Edelleen kehitetään aikuisväestön liikuntaneuvonnan toimintamallia. Erityistä huomioita kiinnitetään toimivan palvelupolun rakentamiseen yhdessä Pirhan kanssa sekä aikuisväestön liikuntaneuvonnan toimintamallin tehokkuuden sekä vaikuttavuuden ja sen seurannan parantamiseen. ▸ Kehitetään yhteistyössä eri toimijatahojen kanssa työikäisiä ja ikääntyneitä innostavia tapahtumia ja kampanjoita, jotka lisäävät ymmärrystä ja oivalluksia arjen liikkumisen keinoista, kuten aktiivisten kulkutapojen käytöstä työ- ja harrastusmatkoilla. ▸ Edelleen kehitetään liikuntavälineistön lainaamotoimintaa eri palveluissa mm. lainattavaa välineistöä uusimalla ja täydentämällä sekä palvelusta tiedottamista parantamalla. ▸ Ylläpidetään ja kehitetään taloudellisia kannusteita paikallisille liikuntaseuroille, yhdistyksille työikäisten ja ikääntyneiden matalan kynnyksen liikuntatoiminnan kehittämiseen ja tuottamiseen.	▸ Työväenopiston terveyden edistämisen kursseille kohdentuvien alennuksien käyttömäärä (työttömän alennus, yli 67-vuotiaiden alennus sekä Kaikukortti). ▸ Liikuntavälineiden lainausten määrä. ▸ Työikäisille ja ikääntyneille suunnattuja liikuntatapahtumia on toteutettu. ▸ Yhdistysten matalan kynnyksen liikuntatoimintaan työikäisille ja ikäihmisille on kehitetty avustusmalli	Päätoimijat: • Liikunta ja nuoriso • Kulttuuri • Poikkihallinnollinen liikkumistyöryhmä Kumppaneina mm. • Työllisyys- ja kasvupalvelut • Pirkanmaan hyvinvointialue
Lisätään kaupungin henkilöstön liikunta-aktiivisuutta henkilöstö-liikunnan keinoin	▸ Kehitetään kaupungin henkilöstöliikunnan toimintamalleja huomioiden kaupungin rooli esimerkkinä muille työnantajille kaupungissa. Kehittämismahdollisuuksia tunnistettavissa mm. työmatkaliikunnassa, työpäivän aikaisen liikkumisen edistämisessä sekä henkilöstön liikuntatapahtumissa ja liikuntaneuvonnassa.	▸ Miten kuljemme töihin -kysely toteutettu.	Päätoimijat • Kaikki palvelualueet

Liikkumisympäristöt ja liikuntatilat

TAVOITE	PÄÄTOIMENPITEET	MITTARI	TOIMIJAT
Parannetaan päiväkotien, koulujen, oppilaitosten ja nuorisotilojen liikuntaolosuhteita	▸ Kehitetään päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten piha-alueita houkuttelemaan lapsia ja nuoria liikkumaan päivittäin. Päiväkoti- ja koulupihojen rakentamisessa huomioidaan luonnonmukaisuus osana rakennettua ympäristöä. ▸ Kehitetään nuorisotilojen matalan kynnyksen liikuntaolosuhteita ja liikkumismahdollisuuksia sisä- ja ulkotiloissa sekä uusien nuorisotilojen suunnittelun että peruskorjausten yhteydessä.	▸ Tampereen kaupunkiseudun koulumatka- ja liikkumiskysely: • Toinen aste: Onko oppilaitoksesi pihalla liikkumismahdollisuuksia? • Perusopetus: Miten seuraavat väittämät kuvaavat kouluanne liikuntapaikkana?	Päätoimijat: • Kiinteistöt, tilat ja asuntopolitiikka • Tampereen Tilapalvelut • Kaupunkiympäristön suunnittelu • Perusopetus • Varhaiskasvatus ja esiopetus • Lukiokoulutus • Tredu • Liikunta ja nuoriso
Parannetaan lähi- ja luontoliikuntaolosuhteiden laatua ja lisätään tarjontaa	▸ Jatketaan aktiivista eri tyyppisten lähiliikuntapaikkojen kehittämistyötä koko kaupungin alueella. Huomioita kiinnitetään lähiliikuntapaikkojen valaistukseen ja käytettävyyden lisäämiseen esimerkiksi käyttöä opastavilla tauluilla ja lainattavilla liikuntavälineillä. ▸ Vahvistetaan luontoliikunnan mahdollisuuksia lisäämällä erityyppisiä luonto- ja ulkoilureittejä sekä -alueita esteettömyys huomioiden. Huomiota kiinnitetään käytetyimpien reittien laatutason kehittämiseen. ▸ Kehitetään kaupungin uimarantojen laatutasoa huomioiden mm. lasten ja nuorten toiminnalliset toiveet sekä huomioidaan talviuinnin kasvanut kysyntä. Lisäksi selvitetään erityyppisten talviaikaisten jääreittien kehittämismahdollisuudet kaupungin alueella.	▸ Ekokumppaneiden kyselyistä / tilastoista: • Kävijämäärät retkikohteissa • Polttopuiden kulutus retkikohteissa • Retkeilyolosuhteiden asiakastyytyväisyys -kysely • Reitistöjen kilometrimäärät ▸ Opastetaulujen käyttö ulkokuntoilupaikoilla, QR-koodilla ladattujen ohjeiden määrä tms.	Päätoimijat: • Kiinteistöt, tilat ja asuntopolitiikka • Kaupunkiympäristön suunnittelu • Ekokumppanit • Liikunta ja nuoriso
Kehitetään kävely- ja pyörätieverkostoa arkiliikkumisen lisäämiseksi	▸ Jatketaan kävely- ja pyörätieverkoston kehittämistä kaupungin kestävän liikkumisen ohjelmien mukaisesti. ▸ Kiinnitetään huomiota kohteiden ja palveluiden saavutettavuuteen kestävillä kulkutavoilla. ▸ Edistetään turvallisia koulureittejä, jotka kannustavat ja mahdollistavat lasten ja nuorten koulumatkat kävellen ja pyöräillen. ▸ Edistetään kävelyn ja pyöräilyn ympärivuotista käyttöä kehittämällä kävely- ja pyöräteiden talvikunnossapitoa.	▸ Liikennebarometri: • Tyytyväisyys kävelyolosuhteisiin • Tyytyväisyys pyöräilyolosuhteisiin ▸ Talvipyöräilymäärä	Päätoimijat: • Kaupunkiympäristön suunnittelu • Kaupunkiympäristön rakennuttaminen ja ylläpito • Ekokumppanit • Tampereen Infra Kumppaneita mm. Tampereen Seudun pyöräilijät ry
Tehostetaan kaupungin liikuntatilojen käyttöä	▸ Nostetaan kaupungin liikuntapaikkojen käyttöastetta tilojen varauskäytäntöjä kehittämällä.	• Varauskäytäntöjä on kehitetty	Päätoimijat: • Liikunta ja nuoriso • Perusopetus • Varhaiskasvatus ja esiopetus • Tampereen Tilapalvelut

Liikkumisen edistämisen johtaminen, verkostoyhteistyö ja viestintä

TAVOITE	PÄÄTOIMENPITEET	MITTARI	TOIMIJAT
Vahvistetaan kaupunkiorganisaation poikkihallinnollista yhteistyötä ja koordinaatiota	▸ Vakiinnutetaan poikkihallinnollisen liikkumistyöryhmän toiminta ja kehitetään työryhmän toimintamallia. ▸ Liikkumistyöryhmä koordinoi ja seuraa liikkumisohjelman toimenpiteiden toteuttamista kaupunkiorganisaatiossa. ▸ Määritellään liikkumistyöryhmässä toimiminen osaksi keskeisten toimijoiden vastuita ja tehtävänkuvia. ▸ Hyödynnetään aktiivisesti erityyppisiä poikkihallinnollisia hankkeita yhteistyön tiivistämiseen. ▸ Vahvistetaan palvelualueiden liikkumisen edistämistyön osaamista.	▸ Poikkihallinnollisen liikkumistyöryhmän toimintatavat ja organisointi on selkeästi määritelty. ▸ Poikkihallinnolliselle liikkumistyöryhmälle on luotu vuosikello. ▸ Tehdyt työkuvien määritykset (lukumäärä ja prosentti kaikista) ▸ Ensimmäiset poikkihallinnolliset hankkeet ovat käynnissä.	Päätoimijat: • Poikkihallinnollinen liikkumistyöryhmä
Kehitetään tiedolla johtamista	▸ Luodaan tiedonkeruun työkalut, joilla seurataan pitkäjänteisesti liikkumisohjelman ydintavoitteiden toteutumista. ▸ Vahvistetaan liikuntapaikkatiedon ajantasaisuutta, yhtenäisyyttä ja saatavuutta eri toimijoiden käyttöön.	▸ Mittaristo ja seuranta-alusta on määritetty. ▸ Aikuisten liikuntakäyttäytymiskysely: Käyttäjäkokemus tiedon löydettävyydestä ja hyödystä	Päätoimijat: • Poikkihallinnollinen liikkumistyöryhmä • Kaikki palvelualueet Kumppaneina ulkoisia sidosryhmiä
Kehitetään liikkumisen edistämistyön viestintää	▸ Luodaan liikkumisen edistämisen viestintäsuunnitelma. ▸ Jalkautetaan liikkumisohjelmaa kaupungin eri hallintokuntiin.	▸ Viestintäsuunnitelma on tehty. ▸ Palvelualueilla ymmärretään liikkumisohjelman tarkoitus ja sen merkitys omaan toimintaan.	Päätoimijat: • Poikkihallinnollinen liikkumistyöryhmä • Viestintäyksikkö
Vahvistetaan yhteistyötä kaupunki-organisaation ulkopuolisten sidosryhmien kanssa	▸ Vahvistetaan yritysten kanssa tehtävää yhteistyötä ja kehitetään uusia kumppanuusmalleja liikkumisen edistämiseksi. ▸ Edelleen kehitetään seura- ja yhdistysyhteistyötä kaupunkilaisten liikkumisen edistämiseksi. ▸ Selkiytetään ja vahvistetaan yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa liikkumisen edistämisessä ja elintapaohjauksessa.	▸ Avauksia uusiin yritysyhteistyön toimintamalleihin on luotu. ▸ Selkeä malli seurayhteistyöhön on määritelty. ▸ Kunnan ja hyvinvointialueen väliset palvelupolut ovat selkeät ja ajan tasalla.	Päätoimijat: • Kaikki palvelualueet Kumppaneina ulkoisia sidosryhmiä

Liikkumistyöryhmän kokoonpano vuonna 2026

Poikkihallinnollisen liikkumistyöryhmän jäsenet

Jukka Etu-Seppälä
liikunta- ja nuorisojohtaja
Liikunta ja nuoriso

Miina Mäkinen
kehittämispäällikkö
Liikunta ja nuoriso

Hanna Murotie
liikuntapäällikkö
Liikunta ja nuoriso

Kaisa Björn
liikuntapäällikkö
Liikunta ja nuoriso

Pia Naskali
projektisuunnittelija
Liikunta ja nuoriso

Mikko Tiirikainen
kehittämispäällikkö
Perusopetus

Kristiina Järvelä
johtava asiantuntija
Perusopetus

Mikko Leikkanen
kehittämisasiantuntija
Varhaiskasvatus ja esiopetus

Pilvi Nissilä
suunnittelija
Kulttuuri

Piia Karkkola
suunnittelija
Kulttuuri

Anne Partanen
apulaisrehtori
Tampereen seudun työväenopisto

Maarit Marttila
lehtori
Tredu

Tuija Leppäharju
kehittämispäällikkö
Lukiokoulutus

Kirsi Suominen
kehittämiskoordinaattori
Yhteisö- ja kehittämispalvelut

Jaana Ylänen
hyvinvointikoordinaattori
Hyvinvointijohtaminen

Timo Koski
kaupunginpuutarhuri
Kaupunkiympäristön suunnittelu

Sanna Ovaska
projektipäällikkö
Kaupunkiympäristön suunnittelu

Maiju Juntunen
projektipäällikkö
Kestävä kaupunki

Henri Lievonen
kiinteistöpäällikkö
Kiinteistöt, tilat ja asuntopolitiikka

Merja Vänttinen-Ala
kehittämiskoordinaattori
Työllisyys- ja kasvupalvelut

Petri Mäkelä
retkeilypalvelupäällikkö
Ekokumppanit Oy

Petri Laaksonen
kiinteistömanageri
Tilapalvelut

Hanna Savolainen
työnjohtaja,
Tampereen Infra Oy

Jussi Pesonen
kunnossapidon työpäällikkö
Tampereen Infra Oy

Reijo Lahtinen
projekti-insinööri
Tampereen Infra Oy

LIIKKUMISOHJELMA 2026–2030

Tampereen kaupunki,
Poikkihallinnollinen liikkumistyöryhmä

ISBN 978-952-371-130-3 (verkkojulkaisu)

TAMPERE

Kuvalähteet: Tampereen kaupunki. Sivut 1, 4, 13: Laura Vanzo.
Sivu 3, 12: Jukka Salminen. Sivu 5: Mikko Vares.